

Retouradres: Stadhuis, Postbus 511 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de commissie Beheer

Datum 02-02-2016
Ons kenmerk 2016/57505
Contactpersoon Herman Wals
Doorkiesnummer 023-5113957
E-mail walsh@haarlem.nl
Onderwerp kap eik Ripperdapark

Geachte commissieleden,

De afgelopen dagen is er commotie geweest rond de noodkap van een monumentale eik in het Ripperdapark. U ontvangt hierbij een overzicht van wat zich daaraan voorafgaand heeft afgespeeld.

Noodkap vindt plaats bij 'grote gevaarstelling of vergelijkbaar spoedeisend belang' (artikel 4, lid 7 van de Bomenverordening). Na de kap vindt publicatie plaats en vanzelfsprekend wordt er een boom teruggeplaatst.

De directe aanleiding om een onderzoek in te stellen in het Ripperdapark was een melding dat de boom steeds schever ging staan. De boomdeskundige van Spaarnelanden heeft vervolgens een inspectie uitgevoerd. Hij constateerde scheuren in de grond en heeft het bureau Terra Nostra, voortgekomen uit de Nationale Bomenbank, opdracht gegeven tot een second opinion. Het rapport van Terra Nostra (zie bijlage 1) kwam op 22 januari beschikbaar. De aanbeveling van het bureau luidde:

Naar aanleiding van deze bevindingen adviseren wij deze zachte eik zo spoedig mogelijk te verwijderen.

Spaarnelanden heeft contact gezocht met de beheerder van het gebied en met de domeinbeheerder groen voor collegiaal overleg. Ook zij deelden de conclusie van Terra Nostra. Op 27 januari heeft Spaarnelanden de bewoners van het Ripperdapark per brief geïnformeerd over de noodkap (bijlage 2).

Vanuit verschillende kanten werd er op aangedrongen de boom te behouden

Haarlem

2

en een snoeiingreep toe te passen. De argumenten daarvoor zijn door de gemeente en Spaarnelanden zorgvuldig afgewogen. Uiteindelijk is besloten de noodkap op 29 januari plaats te laten vinden. Hierover heeft een intensieve uitwisseling van standpunten plaatsgevonden met betrokken bewoners en de Haarlemse Bomenwachters.

Wat de afweging voor de noodkap betreft het volgende. Monumentale bomen waarvan de gezondheid achteruit gaat worden door de gemeente extra in de gaten gehouden middels VTA-onderzoek. Waar nodig krijgen ze extra onderhoud teneinde de bomen zo lang mogelijk te behouden.

De afgelopen jaren heeft de beheerder al extra aandacht besteed aan de boom in het Ripperdapark omdat de toestand tanende was. Regelmatig werd er dood hout in aangetroffen. Na verwijdering daarvan stierven er weer andere takken. Dit werd gezien als een teken dat de boom stervende was. Ook werd er een holte aangetroffen die op stamrot duidde.

De constatering van Terra Nostra lieten er geen twijfel over bestaan dat handelend opgetreden moest worden: grondscheuren, spanning op de stam, het steeds weer opnieuw ontstaan van dood hout, opdruk van de bodem die op instabiliteit wees.

De gemeente heeft de zorgplicht voor de bomen in het openbaar gebied. Uit de onafhankelijke second opinion van Terra Nostra bleek dat de zorgplicht voor de bewuste eik niet meer te handhaven viel. Datzelfde gold voor de veiligheid van de gebruikers van het Ripperdapark.

De bij de kap aanwezige beheerders kregen ter plekke bevestigd dat de conditie van de boom uiterst slecht was. Met name de grondscheuren wezen op grote veiligheidsrisico's. Na het vellen van de boom zijn er foto's gemaakt waar op te zien valt dat een schimmel het hout aangetast heeft. Ik stuur een aantal van deze foto's mee (bijlage 3).

Mijn conclusie luidt dat er een zorgvuldige afweging plaats heeft gevonden op basis van deskundige bevindingen en dat de gemeente en Spaarnelanden als beheerder hun verantwoordelijkheid hebben genomen nu de veiligheid van de omgeving niet langer te garanderen viel en noodkap dus aan de orde was. Tegelijk betreur ik dat het onontkoombaar was om een monumentale boom te kappen.

Met vriendelijke groet

drs. Cora-Yfke Sikkema

Bijlage 1. Rapport Terra Nostra

Spaarnelands NV
De heer D. Hoogewerf
Minckelersweg 40
2031 EM Haarlem

Datum 22 januari 2016
Ons kenmerk KT/HK/330.1581
Onderwerp VTA onderzoek, aan het Ripperdapark te Haarlem

Geachte heer Hoogewerf,

In uw opdracht namens Spaarnelands NV, heeft Terra Nostra op 13 januari 2016 een VTA onderzoek uitgevoerd bij een zachte eik (*Quercus pubescens*) op het gazon aan het Ripperdapark te Haarlem. Het betreft een landelijk monumentale boom met boomnummer 52876. Het aanlegjaar van deze zachte eik is 1820 en daarmee is de leeftijd van de boom zeker 196 jaar. Er bevindt zich een transponder in de boom met het registratienummer 31054907400911.

Aanleiding

De aanleiding van dit onderzoek is dat er twijfels zijn ontstaan in relatie tot de stabiliteit van deze zachte eik. Dit doordat er grondscheuren zijn ontstaan en de boom inmiddels een erge scheefstand heeft. Uit voorzorg hebben de bewoners inmiddels de schommels uit de boom verwijderd welke aan de zware onderste gesteltak waren bevestigd. Deze zachte eik is enkele jaren geleden fors ingenomen om de stabiliteit te verbeteren. Echter reageert de zachte eik niet positief op deze snoeimaatregel en heeft zich inmiddels weer zwaar dood hout ontwikkeld.

Soortspecifiek

Quercus pubescens (zachte eik)

Van nature groeiend in warme zonnige gebieden op vochthoudende kalkrijke berghellingen. Daar soms tot 20 m hoogte groeiend. In cultuur wordt *Quercus pubescens* op *Quercus robur* geënt en blijft de boom lager. De grijze schors is kurkachtig diep gegroefd. De knoppen en jonge twijgen zijn zachtiltig behaard. Het blad is variabel van vorm, omgekeerd eirond tot elliptisch. Lengte 5 - 10 cm, 3 - 5 cm breed. Ook de onderzijde van het blad is zacht behaard. Het blad is onregelmatig, meestal ondiep gelobd. De lobben zijn soms stomp afgerond, soms puntig toelopend. Het blad lijkt ietwat op dat van *Quercus robur* maar blijft beduidend kleiner. De eikels zitten met 1 tot 4 bij elkaar en zijn voor bijna de helft omsloten door het napje dat bezet is met vilig behaarde aanliggende schubben.

Resultaat

De zachte eik (*Quercus pubescens*) is visueel beoordeeld op gebreken en op zaken die zouden kunnen duiden op instabiliteit. De waarnemingen zijn weergegeven in onderstaande tabel. Genomen foto's en een afbeelding van de locatie zijn verwerkt in de bijlage.

Locatie	Boomnr.	Boomsort	Opmerking
Ripperdapark (gazon)	52876	<i>Quercus pubescens</i> (zachte eik)	Boom is enkele jaren geleden geheel gekandelaberd (ingenomen) boom heeft een ernstige scheefstand richting het oosten. De kroon sterft geheel in en er bevinden zich zware dode takken in de kroon. Stamvoet zakt weg en heeft een oude beperkte holte van 15 centimeter. Aan de westzijde zijn grondscheuren waargenomen.

Conclusie en advies

De *Quercus pubescens* (zachte eik) is momenteel 15 meter hoog met een stamdiameter van 96 centimeter. De scheutlengte is binnen in de kroon maximaal 3 centimeter. Boven in de kroon zijn geen groei ontwikkelingen meer aanwezig en treed er taksterfte op. De zachte eik is instabiel en zakt steeds verder weg in het maaiveld richting het oosten en aan westzijde zijn grondscheuren ontstaan. Ook is aan deze zijde opdruk van de grond waargenomen, wat er op duidt dat de kluit van de boom instabiel is geworden. Tevens zijn er aan de bast van de stam spanningsverschijnselen waargenomen.

De kroon is enkele jaren geleden geheel ingenomen (gekandelaberd) maar heeft geen positieve invloed op de zachte eik gehad en deze sterft steeds verder in.

De omwonende bewoners maken zich ernstige zorgen om deze zachte eik en laten de kinderen niet meer onder deze zachte eik spelen en hebben de schommels die aanwezig waren inmiddels al verwijderd.

Naar aanleiding van deze bevindingen adviseren wij deze zachte eik zo spoedig mogelijk te verwijderen. Tevens kan er dan nog voor het nieuwe groeiseizoen een nieuwe boom met een aanzienlijk omvang worden terug geplant.

Heeft u, naar aanleiding van dit visuele stabiliteitsonderzoek, nog vragen of opmerkingen?

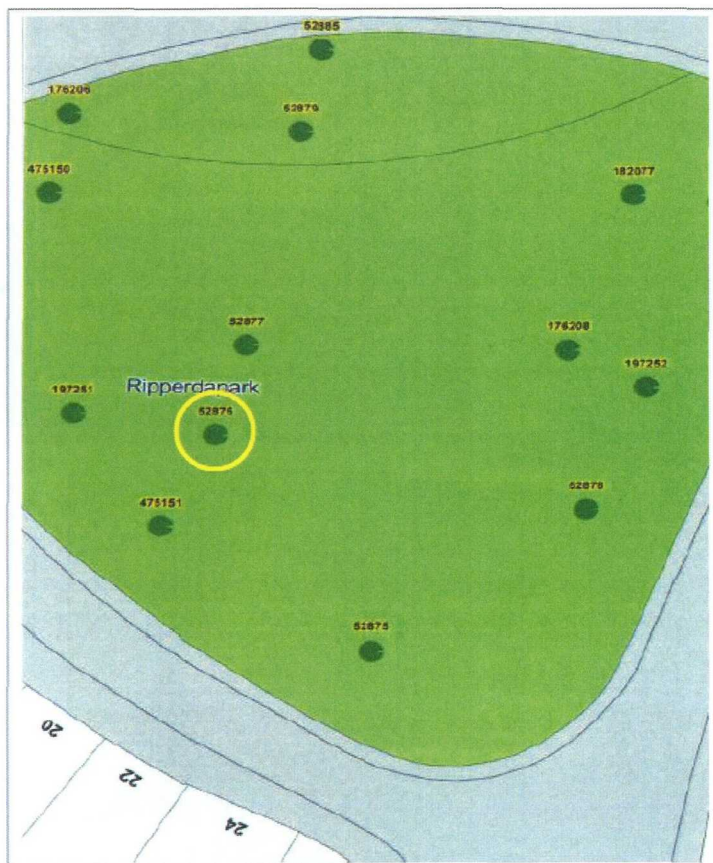
U kunt contact opnemen met C.A. Temminck op telefoonnummer 0184 – 69 89 93 of per e-mail info@terranostra.nu.

Met vriendelijke groet,
Terra Nostra B.V.

H.H.J.M. Kuppen
Directeur

Bijlage: Afbeelding en Foto's

Afbeelding 1: Overzicht locatie zachte eik met boomnummer 52876 (gele cirkel).

Foto 1: Overzicht huidige situatie waarbij alleen nog touwen van schommels aanwezig zijn.

Foto 2: Holte stamvoet (15 centimeter).

Foto 3: Dood hout (kroonsterfte)

Foto 4: Grondopdruk aan westzijde van stamvoet.

Foto 5: Grondscheuren waargenomen in natte periode.

Bijlage 2. Brief Spaarnelanden

Aan de bewoner(s) van
dit pand

Datum	Ons kenmerk SPL/2015/	Uw kenmerk -
Onderwerp Noodkap	Contactpersoon D. Hoogewerf	Telefoonnummer -

Geachte bewoner(s),

Op 29 januari aanstaande wordt in het Ripperdapark tegenover huisnummers 14 t/m 24 een boom met spoed gekapt. Uit technisch onderzoek blijkt dat deze boom instabiel is en is het risico op omvallen zeer hoog. De boom vormt een gevaar voor de omgeving en wordt daarom gekapt. Zie bijgevoegde foto's.

Noodkap

De noodkap houdt in dat er toestemming wordt verleend om de bomen waarvoor geen kapmelding is aangevraagd met onmiddellijke ingang te kappen.

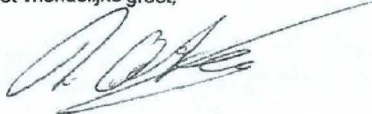
Voor elke gekapte boom plaatsen wij een nieuwe boom terug in de gemeente Haarlem.

Meer informatie

Wanneer u vragen heeft dan kunt u contact opnemen met Spaarnelanden via 023-7517200 of info@spaarnelanden.nl.

Wij danken u bij voorbaat voor uw begrip.

Met vriendelijke groet,

H.J. Vrieling
Unit Manager

Bijlage 3. Foto's noodkap

